

sabb kamat fizetése köttetett is ki, mert a váltóadás a törvénynek értelmében csupán a váltó tartalma szerint felelős.

A felelkezési bíróság tehát megsértette az irányadó anyagi jogszabályt azzal, hogy az alperest a váltóösszeg után 6°/o-nál magasabb, nevezetesen 8°/o-os kamat fizetésére kötelezte.

Nézetünk szerint ez a határozat egyrészt indokolatlanul formalisztikus, de a formalizmushoz való ragaszkodás még csak nem is jogi kényszerűség a bíróság számára. Helyes ugyan az a kiindulópont, hogy a váltóadás a maga váltónyilatkozata alapján a váltó tartalma szerint felelős. A kamatfizetés azonban azelőtt is a törvényből, nem a fél váltónyilatkozatából eredő kötelezettség. Ha az újabb törvény meg is változtatta a kamatlábat, nincs semmi akadálya annak, hogy az újabb törvény szerinti kamatláb éppugy alkalmaztassék, mint a korábbi kamattörvény. B. S.

A vagylagos kereseti kérelem elejtése. Felperes eredeti kereseti kérelme zsákok kiadására vagy ezek értékének megfizetésére irányult. A felelkezési tárgyaláson felperes az értékre menő kérelmet elejtette és egyedül a zsákok kiadására irányuló kérelmet tartotta fenn. A felelkezési bíróság így is határozott, miután alperes keresetváltoztatási kifogását elvetette. Alperes felülvizsgálati kérelme folytán a Curia visszaállította a vagylagos marasztalást (P. VII. 3706/924.), bár kimondotta, hogy a keresetváltoztatás meg nem állapítása ellen felelbbvitel nincs. A Curia anyagi jogi szabály megsértését látta a felelkezési bíróság ítéletében a következő indokolással:

„Anyagi jogi szabály szerint az a fél, aki vagylagos kérelmet terjeszt elő, a választás jogát a másik félnek engedte át s a másik fél az ekkép megszerzett választási jogától hozzájárulása nélkül egyoldaluan meg nem fosztható.

Ezt az anyagi jogi szabályt sérti a felelkezési bírósági ítéletnek az alperest csak a zsákok kiadására kötelező rendelkezése, mert ez megfosztja az alperest az általa már megszerzett választási jog gyakorlásától, azaz attól a jogtól, hogy a kereseti zsákok helyett felperesnek a teljesítéskori értéket fizethesse.

A magunk részéről a döntést föltétlenül helyeselni tudjuk, de reá kell mutatni, hogy a szigorú dogmatikai álláspont a vagylagos marasztalás visszaállítását nem engedi. Felperes ugyanis az értékmegtérítési kérelemtől elállott és így lényegben ultra petitum az az ítélet, amely fizetésre kötelez, noha felperes a fizetést nem kérte. Az elfoglalt álláspont dogmatikai szigorúságu következése az lett volna, hogy felperest el kellett volna utasítani megmaradt keresetével, mert az ebben az alakjában meg nem ítélnélhető. Mindenesetre nagyobb visz-

szásság lenne a felperes elutasítása, mikor a bíróság felperesnek igazát látja, mint az, hogy ultra petitem ítélt a bíróság. A háborus gyakorlat az ultra petitem tilalmát más területeken is lazította (kártérítés megítélése, noha csak teljesítés kéretett). A dogmatika zsákutcába vezetne — de ettől a bíróságot józansága visszatartotta.

B. S.

A 86. sz. döntvény revíziója elé. Mult számunkban hirt adtunk arról, hogy a 86. sz. döntvény újlagos megvitatás alá kerül. A megváltozott jogfelfogást illusztrálja a Curia P. VI. 5971/924. sz. határozata, amely kimondta, hogy a baleset időpontja szerinti munkabérek alapján kiszámított baleseti kártérítés (havi 88 kor!) a per folyama alatt bekövetkezett pénzromlás ellensúlyozásául valorizáltan ítéendő meg. És folytatja ekként:

Ez a döntés nem ellenkezik nevezetesen a m. kir. Curia 86. sz. polgári teljesülési döntvényének a rendelkezésével sem, mert ennek a teljesülési döntvénynek a rendelkezése szerint csak a baleset folytán már megítélt járadékot nem lehet a sérült személyén kívül eső körülményeknek, nevezetesen a gazdasági viszonyoknak időközben beállott változása alapján bírói hatáskörben felemelni, vagy leszállítani. *A még meg nem ítélt baleseti járadéknak átértékelt megítélését azonban a döntvény nem zárja ki.* (P. VI. 5971/924.) Ezen határozat szerint a 86. sz. döntvény tulajdonképpen a már ítélettel befejezésre juttatott baleseti kártérítési ügyet ujrafrissítését tilalmazná. A döntvény azonban nemcsak perjogi, hanem magánjogi akadályait is látta a baleseti járadék valorizálásának. A magánjogi akadályokat ez a határozat elejti.

Érdekes azonban, hogy az előzetes végrehajthatóság helytfoghatósága kérdésében ez a határozat is kitart amellett, hogy a balesetjáradék sem tartási, sem élélmezési kötelezettség fogalma alá nem esik és így az előzetes végrehajthatóság mellőzendő. A döntvénynek a valorizáció megtagadásának okául felhozott fő elméleti indokát tehát a határozat még mindig fenntartja, noha maga a rendelkező rész már egész más felfogást mutat.

B. S.

Valorizáció — vétkesség — gazdagodás? A Curia gyakorlatában a valorizáció jogalapjára egységes gyakorlat nem alakult ki. A VII. tanács azonban a maga ítélezésében következetesen a vétkesség alapjára helyezi a valorizációt és pedig úgy elvileg, mint a részletkérdésekben (pl. a vétkessé válás időpontja egyuttal a valorizálás kezdőpontja). A vétkességi jogalap, amely a valorizációs gyakorlat első stádiumában kétségtelenül jó szolgálatokat teljesített mint a valorizáció megítélésének elméleti megindokolása — nem fogadható el mint a valorizáció sine qua non feltétele. Különösen megnyilvánul a vétkességi jogalap abszolút kívánalmának helytelensége, amikor a valorizációt a bíróság vétkesség hijján megtagadja — és ezzel együtt nyilvánvaló ajándékot juttat a valorizáció alól fölmentett félnek. Jellemző e tekintetben a következő eset: Felperes